

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserte) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 23. decembra 1892.

Vabilo na naročbo.

Leta 1843 začel je izhajati naš list. Tedaj je na Slovenskem narodna zavest bila še malo razvita. Samo v nižjih stanovih se je govorila slovenščina, bil je le jezik hlapcev in dekel. Po salonih se je pa govorilo v naši domovini le nemški, v uradih se je šopirila le nemščina. Število tistih, ki so še trdno upali, da se povzdigne naša narodnost, bilo je le malo, pač pa veliko tistih, ki so pričakovali, da slovenski narod se potopi v nemškem morji.

Leta 1892, ko praznuje naš list svojo petdesetletnico, je pa mnogo drugače. Slovenščina se razlega tudi že v višjih družtvih, ne sramujejo se je niti gospodje v frakih in cilindrih. Tudi po uradih se pogosto rabi, četudi še nima povsod tistih pravic, katere jej gredo po vsem pravu. Velike spremembe na boljše nikdo tajiti ne more. Sedaj je že število tistih, ki še pričakujejo popolno raznarodjenje našega naroda, že jako majhno.

Vse za vero, dom, cesarja je bilo njih gaslo od začetka in ostane še v bodoče. Neustrašeno so vse te tri stvari branile, seveda vselej tisto najbolj, ki je bila v večji nevarnosti. Skoro v največji nevarnosti je pa bila pri Slovencih vedno narodnost, zato je pa večji del „Novic“ vselej bil posvečen obrambi narodnosti. Ravno tako pa tudi sedaj naši narodnosti preti še nevarnost ob mejah, zato bomo pa tudi z vso odločnostjo branili

narodno enakopravnost, katero tudi v bodoče ostane naše vodilo. Slovenci ne hrepimo po gospodstvu nad drugimi narodi, temveč le želimo, da ž njimi delimo jednake pravice, kakor tudi nosimo jednaka bremena. Zato pa trdno stojimo na podlagi ustave, ki nam zagotavlja narodno enakopravnost. Kot ravnalo bodo pa „Novicam“ tudi sklepi shoda slovenskih poslancev z dne **2. oktobra 1890 v beli Ljubljani**. V zmislu teh sklepov se bodo potegovale za slovensko ljudsko, srednje in višje šolstvo.

„**Novice**“ se lahko ob petdesetletnici ponosno ozirajo nazaj. Večji del tega velikega napredka je njih zasluga. Budile so ves čas narod iz smrtne spanja in ga poučevale v raznih strokah človeškega znanja. Bile so mu dolga desetletja nekaj duševni vodnik, okrog njih so se zbirali najboljši rodoljubi in to ob času, ko narodnjaštvo ni donášalo še nobenega dobička in časti, temveč je le nakladalo delo in skrb.

Petdesetletni obstanek je pač najboljši dokaz, da so hodile pravo pot. Videle so zamreti mnogo družih listov slovenskih, same so se pa obdržale v boji za našo narodnost tudi v najhujših časih. Vedno so se držale starega slovenskega programa, katerega so vselej neustrašljivo zagovarjale. Temu programu zveste ostanejo tudi v drugi polovici stoletja svojega obstanka, pod tem programom bodo dalje delovale, ker so preverjene, da le s tem programom moremo si Slovenci zagotoviti svoj daljni obstanek.

V slogi videle so „Novice“ vedno najboljšo jamstvo za obstanek našega naroda, za to so jo pa vedno priporočale in jo bodo še zanaprej. Iskale niso nikdar boja, ali ustrašile se ga pa tudi niso. Kakor so z vso odločnostjo branile pravice našega naroda proti tujemu sovražniku, ravno tako jih bodo tudi proti domačinom, ako bi skušali zasejati pod to ali ono pretvezo narodno mlačnost ali pa spodkopavali naprave ustanovljene v obrambo naši narodnosti.

V drugem polstoletji se pa „Novice“ ne bodo le borile na političnem polji, temveč bodo tudi naš narod poučevale in zabavale, kakor so ga od svojega začetka. Po svoji obliki ostanejo take kakor so bile minolo leto, samo, da se bomo prizadevali po vsebini jih po svojih močeh zboljšati in popolniti. **M**nogo ~~š~~odličnih slovenskih pisateljev in rodoljubov nam je tudi v novem letu obljubilo podporo.

Na kmetijski oddelek bomo še vedno obračali posebno pozornost, ker naš narod je po svoji večini poljedelsk. Prinašale bodo „Novice“ članke o vseh panogah poljedelstva. Posebnega pomena za našega kmeta je pa sadjarstvo in baš tej panogi našega kmetijstva obračali bomo v novem letu posebno pozornost. Došel je že nam daljši jako obširen sestavek o sadjarstvu. Pa tudi o drugih strokah kmetijstva bomo pisali v daljših člankih in krajših noticah, posebno pa bomo vestno poročali o napredku in skušnjah na narodno-gospodarskem polji. Pri tem pa nikakor ne bomo zanemarjali

obrtnega oddelka, v katerem se bomo prizadevali zadovoljiti vse naše čitatelje obrtnega stanu. Ozirali se bomo pred vsem na naše domače razmere in potrebe, vestno pa tudi poročali o napredku v obrtniji pri družih narodih. Po možnosti se bode naše delovanje razširjalo na vse panoge obrta, ki so razširjene po Slovenskem. Poleg tega pa bomo v novem letu v tem oddelku razpravljali o interesih obrtnikov sploh. To je tem bolj potrebno dandanes ko Slovenci nimamo posebnega obrtnega lista, ki bi zastopal koristi slovenskih obrtnikov. Priobčevati pa mislimo obširen sestavek o razstavi v Čikagi, da se čitatelji našega lista seznani z ogromnim napredkom velike in male obrtnije v Ameriki.

Poučni in zabavni del bode pa tudi po novem letu priobčeval daljše in krajše sestavke poučne in zabavne vsebine. Pred vsem se bode nadaljeval spis o balkanskih mestih, katerega smo že letos pričeli. Ta spis bi bili radi priobčili že letos, ali nam prostor ni dopuščal. Ravno tako tudi še nismo mogli priobčiti spisa o elektriki, katerega smo bili obljubili. To svojo obljubo spolnimo tudi v Novem letu. Pred vsem se pa bomo v tem oddelku v Novem letu zanimali za slovanske zadeve. Tako bomo skušali tudi priobčiti daljši spis o Rusiji in Rusih, ki bode nekako nadaljevanje „Slovanstva“, katero je pred leti izdala „Slovenska Matica“. Da pri tem tudi drugih znanostij ne bomo zanemarjali, je gotovo. Tudi mislimo se zelo ozirati na prirodoznanstvo, ker je ves napredek naše dobe tesno zvezan z napredkom prirodoznanskih ved. Ker pa čitatelje seveda posebno zanimajo

novice iz domačih in tujih krajev, bomo v novem letu skušali ž njimi popolniti list. Poročali bomo vestno o vseh važnejših dogodkih. Da pa bomo mogli zadostovati svoji nalogi, je pa seveda nam potrebno duševne in gmotne podpore od naših prijateljev. Svoje dopisnike prosimo, da nam poročajo na kratko o vseh važnejših dogodkih. S takimi kratkimi poročili je nam posebno ustrezno, ker smo večkrat s prostorom v zadregi. Konečno se pa obračamo do naročnikov, da nam v novem letu ostanejo zvesti in vsak skuša nam še kacega novega pridobiti. Tisti, ki se strinjajo s starim slovenskim programom in se v resnici, in ne le z besedo drže sklepov shoda slovenskih poslancev z dne 2. oktobra 1890. leta, naj razširjajo naš list, da se naša prava narodna načela razširjajo globoko mej naš narod in se po možnosti ustavijo valovi strankarskih strastij, ki so le nevarni našemu narodnemu razvoju. Kakor smo že obljubili zadnjič, delali bomo z vsemi močmi za slogo in nadejamo se, da dobimo v tem boju mnogo podpornikov, tembolj ker smo prepričani, da vsi pravi slovenski rodoljubi spoznavajo, da narodni prepir vodi le v pogubo.

Politiški oddelek.

B o ž i č.

Približali so se veseli božični prazniki. Vse se jih veseli staro in mlado, kakor so se nekaj veselili betlehemijski pastirji, ko jim je oznanil angelj veseli dogodek prihoda Odrešenikovega. Vsakdo skuša te praznike preživeti v mirnem rodbinskem krogu in pozabiti dnevne skrbi in težave. Vse se veseli in raduje. Celo politični boji sedaj potihnejo in nastopi nekaka blaga tihota, ko se prepeva: „Slava Bogu na Višavah in mir ljudem na zemlji!“

Posebno se pa tudi otroci vesele zbrani okrog božičnega drevesca lepih božičnih darov. Samo jeden se ne more še prav veseliti teh veselih praznikov in to je

narod slovenski. Še vedno mu njegovi zastopniki niso prinesli z Dunaja za božično darilce narodne enakopravnosti, poleg tega pa pogreša v svoji domači hiši blagega miru, ki pospešuje vsako uspešno delovanje.

Kakor je izvoljeno ljudstvo štiri tisoč let čakalo Odrešenika, ravno tako tudi mi Slovenci čakamo rešilnega dne, ki bi nam prinesel narodno enakopravnost, hkrati pa tudi poravnal naše domače prepire, da bi tudi pri nas zavladal pravi božični mir. Žal, da smo še najbrž daleč od svojih želja. Baš zadnji čas naši nasprotniki proti nam huje razgrajajo, kakor so kadar koli si bodi in naš narodni razpor se tudi poprej poostruje, nego pa ublažuje. Posebno sta odloka, da morata celovski in celjski magistrat tudi slovenske vloge sprejemati in jih slovenski reševati, razburila naše nasprotnike. Vedno z večjo odločnostjo zahtevajo, da naj vlada varuje vse predprave nemštva po slovenskih deželah, pred-